

BE-A0510_007617_800907_DUT

Inventaris van het archief van het Ministerie
van Financiën. Nationale Kas voor
Rampenschade, 1948-2009

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Fysieke kenmerken en technische vereisten.....	4
Toegangen.....	4
Aanwijzingen voor het gebruik.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	6
Archiefvormer.....	6
Naam.....	6
Geschiedenis.....	6
Bevoegdheden en activiteiten.....	7
Organisatie.....	8
Archief.....	8
Geschiedenis.....	8
Verwerving.....	9
Inhoud en structuur.....	10
Inhoud.....	10
Selecties en vernietigingen.....	10
Toekomstige aangroei/aanvullingen.....	10
Ordening.....	10
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	11
I. Organisatie en werking.....	11
II. Financieel beheer.....	12
4 - 5 Dossiers inzake de opmaak van de begroting. 1982-2000.....	12
7 - 8 Dossier inzake de voorlegging en rechtvaardiging van de financiële verrichtingen aan de Thesaurie en aan het Rekenhof. 1948-1984.....	12
9 - 50 Beheersrekeningen met bijlagen van de rekenplichtige voorgelegd aan het Rekenhof. 1967-2009.....	12
III. Uitbetaling van vergoedingen.....	16
53 - 55 Dossier inzake de toekenning van leningen door het Belgisch-Congolees Fonds voor Delging en Beheer met het oog op de uitbetaling van financiële vergoedingen voor schade geleden in overgang naar de onafhankelijkheid van Congo en de aflossing van die lening.....	16

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Ministerie van Financiën. Nationale Kas voor Rampenschade

Periode:

1948-2009

Archiefbloknummer:

BE-A0510.2554

Omvang:

- Omvang geïndexiseerd: 1.90 m
- Laatste bestanddeelnummer: 57.00

Archiefbewaarplaats:

Algemeen Rijksarchief / Archives générales du Royaume

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De in deze inventaris beschreven archieven zijn slechts ten dele vrij raadpleegbaar. De niet-privacygevoelige archieven zijn na 30 jaar openbaar en vrij raadpleegbaar. ¹Voor de archieven die privacygevoelige gegevens bevatten, geldt een andere regeling conform de wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Minder dan 100 jaar na de creatie van het dossier in kwestie kunnen deze enkel geraadpleegd worden door de betrokken persoon of mits diens uitdrukkelijke, schriftelijke toelating. Meer algemeen - bijvoorbeeld statistisch - onderzoek is ook mogelijk, maar enkel mits anonimisering van gepubliceerde gegevens en vernietiging van alle persoonsgegevens na afloop van het onderzoek. De onderzoeker dient tevens een onderzoekverklaring te ondertekenen waarin plechtig beloofd wordt niet aan de persoonlijke levenssfeer van de burger te zullen raken. ²Meer dan 100 jaar na de administratieve afsluiting van het dossier zijn alle stukken vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Algemeen Rijksarchief.

FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Het archief bevat enkel papieren stukken, die daarenboven doorgaans in goede staat zijn. Er is bijgevolg geen nood aan apparatuur en programmatuur om bepaalde archiefbescheiden te kunnen raadplegen.

TOEGANGEN

Het archief bevat geen nadere toegangen.

AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK

De in dit archiefbestand bewaarde dossiers zijn hoofdzakelijk van uitvoerende aard. Het eerste en het derde onderdeel bevatten echter ook archiefstukken van meer algemene aard waarin (de interpretatie van) het te volgen beleid wordt geschetst. Zij bieden inzicht in de evoluerende organisatie en werking van de Kas. Een andere onderzoekspiste is de interactie met en de houding van

1 Archiefwet van 1955 art. 3 lid 1, gewijzigd in mei 2009.

2 Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

de Kas in het bijzonder en van het overheidsapparaat in het algemeen ten opzichte van burgers en bedrijven.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Nationale Kas voor Rampenschade - Caisse Nationale des Calamités (1976-2009)

Vroegere naam:

Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade - Caisse Autonome des Dommages de Guerre (1948-1976)

GESCHIEDENIS

Om de heropbouw van België na de Tweede Wereldoorlog te financieren, wordt in 1948 de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade opgericht. Geplaatst onder het gezag van het Ministerie van Financiën en meer specifiek onder de auspiciën van de directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie en de Staatsschuld, moet deze Kas de nodige financiële middelen bijeen brengen om in naam van de Belgische staat te voldoen aan de verplichtingen vastgelegd in de wet van 1 oktober 1947.³ Deze wet voorziet een financiële tussenkomst van de Belgische staat voor het herstel van de schade toegebracht door oorlogshandelingen, en dan meer in het bijzonder van schade aan lichamelijke, roerende en onroerende private goederen na de datum van 27 augustus 1939.⁴

De wet van 14 april 1965 breidt het takenpakket van de kas uit met de vergoedingen voor schade aan lichamelijke, roerende en onroerende private goederen tijdens de overgang naar onafhankelijkheid in de Democratische Republiek Congo. De schade moet zich voorgedaan hebben tussen 30 juni 1960 en 1 september 1963.⁵ Deze einddatum wordt later vervangen door de datum van 1 januari 1966.⁶

Bij de start is voorzien dat de Kas operationeel vijftien jaar zou zijn,⁷ maar haar bestaan wordt achtereenvolgens verlengd door de wetten van 24 december

3 Wetsontwerp nr. 31 van 19 februari 1948 houdende oprichting van een Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade, verslag namens de Commissie voor de Financiën en de Begroting (Parl. St. Kamer, 1947-1948, 237).

4 Art. 1 van de wet van 1 oktober 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen (BS, 10 oktober 1947).

5 Art. 1 en 2 van de wet van 14 april 1965 tot regeling van de financiële staatstussenkomst wegens schade aan private goederen veroorzaakt in verband met de overgang van de Democratische Republiek Congo tot de onafhankelijkheid (BS, 26 mei 1965).

6 Art. 1 van de wet van 12 juli 1976 houdende wijziging van de wet van 14 april 1965 tot regeling van de financiële staatstussenkomst wegens schade aan private goederen veroorzaakt in verband met de overgang van de Democratische Republiek Congo tot de onafhankelijkheid (BS, 13 augustus 1976).

7 Wetsontwerp nr. 31 van 19 februari 1948 houdende oprichting van een Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade, verslag namens de Commissie voor de Financiën en de Begroting (Parl. St. Kamer, 1947-1948, nr. 237).

1965⁸ en van 13 april 1971⁹ alsook door de koninklijke besluiten van 13 december 1971,¹⁰ 30 oktober 1972,¹¹ 19 oktober 1973¹² en 7 november 1974.¹³

De Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade wordt in 1976 opgeheven en vervangen door de Nationale Kas voor Rampenschade. Deze nieuwe Kas neemt niet alleen de bevoegdheden van haar voorganger over, maar wordt ook verantwoordelijk voor herstel van schade als gevolg van natuurrampen.

¹⁴Zowel schade van algemene aard als landbouwschade vallen onder toepassing van deze wet en komen dus in aanmerking voor de uitbetaling van vergoedingen.¹⁵

BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

De Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade is bij de oprichting bevoegd voor de uitbetaling van vergoedingen aan de rechthebbenden die als gevolg van de Tweede Wereldoorlog schade hebben geleden aan hun goederen. De fondsen van de Kas zijn afkomstig van een jaarlijkse dotatie van de Belgische staat. Het geld wordt beheerd via een postchequerekening bij de Nationale Bank van België. De uitbetaling van de vergoedingen voor oorlogsschade gebeurt - met uitzondering van de periode van 1953¹⁶ tot 1971,¹⁷ wanneer de uitbetaling verloopt via de uitgifte van obligaties aan toonder - enkel in contant geld. De ontvangsten en uitgaven van de Kas worden vastgelegd in beheersrekeningen. De administrateur (cfr. infra) is immers de rekenplichtige en moet in die hoedanigheid verantwoording afleggen aan het Rekenhof.¹⁸

Hoger is reeds aangegeven dat de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade in 1965 ook bevoegd wordt voor de vergoeding van schade in de nasleep van de Congolese onafhankelijkheid. De financiering verloopt via een lening uitgegeven door het Belgisch-Congolees Fonds voor Delging en Beheer. De aan de rechthebbende uitgekeerde obligaties worden berekend volgens hun nominale waarde.¹⁹

8 BS, 22 januari 1966.

9 BS, 18 augustus 1971.

10 BS, 22 december 1971.

11 BS, 17 november 1972.

12 BS, 19 december 1973.

13 BS, 27 november 1974.

14 Art. 35 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (BS, 13 augustus 1976).

15 Voor de definities die deze wet hanteert voor algemene rampen en voor landbouwrampen, zie art. 2 §1 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (BS, 13 augustus 1976).

16 KB van 15 september 1953 tot vaststelling van de modaliteiten van uitgifte van obligaties aan toonder door de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade, in toepassing van de wet van 31 juli 1953 (BS, 20 september 1953).

17 KB van 22 september 1970 houdende afwijking van het koninklijk besluit van 15 september 1953 tot vaststelling van de modaliteiten van uitgifte van obligaties aan toonder door de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade (BS, 20 oktober 1970).

18 Art. 2, 4, 7 en 11 van de wet van 19 mei 1948 houdende oprichting van een Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade (BS, 29 mei 1948).

19 Art. 11 van de wet van 14 april 1965 tot regeling van de financiële staatstussenkomst wegens schade aan private goederen veroorzaakt in verband met de overgang van de

De vanaf 1976 door de Nationale Kas voor Rampenschade uitgekeerde vergoedingen voor rampenschade worden in contant geld uitbetaald aan de rechthebbenden en dat via het Nationaal Fonds van Openbare Rampen en het Nationaal Fonds voor Landbouwrampen.²⁰

Belangrijk om onthouden is dat de Kas geen enkele beslissingsbevoegdheid bezit (heeft) of schadedossiers beheert (of beheerd heeft). Ze staat enkel in voor de uitbetaling van de betaalorders van het betrokken departement: voor oorlogsschade achtereenvolgens op bevel van het Ministerie van Wederopbouw, het Ministerie van Openbare Werken en het Ministerie van Verkeer en Infrastructuur; voor landbouwrampen door het voormalige Ministerie van Landbouw; voor rampen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.²¹

ORGANISATIE

De Directeur-Generaal van de Thesaurie droeg tegelijkertijd ook de titel van Administrateur van de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade²² en later van de Nationale Kas voor Rampenschade.²³ Hij is verantwoordelijk voor het beheer van de Kas. De personeelsleden van de Kas worden definitief of tijdelijk gedetacheerd vanuit de Administratie van de Thesaurie. Zij worden - mits akkoord van de Minister van Financiën - aangeduid door de Administrateur. Het personeelskader van de Kas wordt in 1948 als volgt vastgelegd: één directeur, twee bureelhoofden, twee opstellers, vijf klerken en één stenotypiste.²⁴

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

Enkel de individuele dossiers inzake de uitbetaling van de vergoedingen en de betaalorders kregen een dossiercode toegewezen. Voor alle overige dossiers werd daarentegen geen gebruik gemaakt van een ordeningsplan of rubriekenstelsel. Het archiefbestand werd tot op het moment van de

Democratische Republiek Congo tot de onafhankelijkheid (BS, 26 mei 1965).

20 Wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (BS, 13 augustus 1976).

21 ESSELENS M., Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade - een blik op haar activiteit en huidige toestand inzake financiering der oorlogsschade, in Documentatieblad Ministerie van Financiën, 1958, 8, p. 12-13 ; PIRLOT V., Caisse Nationale des Calamités - Nationale Kas voor Rampenschade, in TALLIER P.-A. en YANTE J.-M. eds., Gids van de instellingen voor openbaar nut in België (deel II, band 1, Notities van de parastatalen onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 en diegene die daarvoor afgeschaft werden (notities 1 tot 159), (Algemeen Rijksarchief Gidsen, 70), Brussel, 2008, p. 174.

22 Art. 3 en 4 van de wet van 19 mei 1948 houdende oprichting van een Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade (BS, 29 mei 1948).

23 Art. 1 van het koninklijk besluit van 23 februari 1977 tot inrichting van de Nationale Kas voor Rampenschade (BS, 5 maart 1977).

24 Art. 1 en 4 van het besluit van de Regent van 15 oktober 1948 tot vaststelling van het kader en de barema's van de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade (BS, 31 oktober 1948); PIRLOT V., Caisse Nationale des Calamités - Nationale Kas voor Rampenschade, p. 175.

overbrenging naar het Algemeen Rijksarchief bewaard in de zetel van de Administratie van de Thesaurie op het adres Kunstlaan 30 in Brussel.²⁵

VERWERVING

Het archiefbestand is in november 2017 in uitvoering van de Archiefwet overgebracht naar het Algemeen Rijksarchief.

25 Administratief en gerechtelijk jaarboek voor België, Brussel, Bruylant, 1949, p. 199.

Inhoud en structuur

INHOUD

Het archief behelst de periode van 1948 tot 2009 en weerspiegelt de taken en activiteiten van de Kas. Het archiefbestand bevat archiefstukken met betrekking tot de organisatie en werking van de dienst, zoals het personeelsbeheer en het financieel beheer in de vorm van beheersrekeningen. Deze beheersrekeningen vormen de verantwoordingstukken ten aanzien van de Thesaurie en het Rekenhof. Verder vinden we archiefstukken terug die meer inzicht bieden in de financiële geldstromen bij de Kas en meer in het algemeen bij de Thesaurie. Tot slot bevinden zich in het archiefbestand een aantal archiefbescheiden die het resultaat zijn van de uitbetaling van de vergoedingen aan particulieren.

Taal en schrift van de documenten:

De stukken werden opgesteld in het Frans of het Nederlands, afhankelijk van de taalrol van de betrokken ambtenaar. De teksten zijn doorgaans in een goed leesbaar handschrift opgesteld of getypt en vergen dus geen bijzondere kennis van de paleografie.

SELECTIES EN VERNIETIGINGEN

In het archiefbestand is een selectie doorgevoerd op basis van de volgende selectielijst: MAES G., *Archiefselectielijst voor het archief van de Algemene Administratie van de Thesaurie*, Brussel, 2009. Dit houdt in dat statische, inhoudelijk oninteressante archiefstukken (betalingsorders, boekhoudkundige stukken en individuele dossiers inzake de uitbetaling van de vergoedingen aan particulieren en bedrijven) vernietigd werden.

TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

De recentere beheersrekeningen worden vanwege hun administratief nut nog bewaard door de Kas. Deze kunnen eveneens naar het Rijksarchief overgebracht worden van zodra de administratieve bewaartermijn verstreken is.

ORDENING

Voor het archiefschema van deze inventaris is gekozen voor een functionele indeling die verloopt van algemeen naar bijzonder.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

- 1** I. ORGANISATIE EN WERKING
Uittreksels van het Belgisch Staatsblad en persknipsels omtrent de oprichting, organisatie en werking van de Kas. 1976-1990. 1 pak
- 2** Dossier inzake het syndicaal statuut van het personeel van de Kas. 1956-1959. 1 omslag
- 3** Dossier inzake het financieel en administratief kader en personeel van de Kas. 1948-1977. 1 pak

II. FINANCIËEL BEHEER

- 4 - 5 DOSSIERS INZAKE DE OPMAAK VAN DE BEGROTING. 1982-2000.*
- 4 1982-1993. 1 omslag
- 5 1994-2000. 1 omslag
- 6 Dossier inzake de voorlegging en rechtvaardiging van de financiële verrichtingen aan de Thesaurie en aan het Rekenhof. 1948-1984. 1 pak
- 7 - 8 DOSSIER INZAKE DE VOORLEGGING EN RECHTVAARDIGING VAN DE FINANCIËLE VERRICHTINGEN AAN DE THESAURIE EN AAN HET REKENHOF. 1948-1984.*
- 7 1948-1980. 1 pak
- 8 1981-1984. 1 pak
- 9 - 50 BEHEERSREKENINGEN MET BIJLAGEN VAN DE REKENPLICHTIGE VOORGELEGD AAN HET REKENHOF. 1967-2009.*
- 9 1967. 1 pak
- 10 1968. 1 pak
- 11 1969. 1 pak
- 12 1970. 1 pak
- 13 1971. 1 pak
- 14 1972. 1 pak
- 15 1973. 1 pak

16	1974.	1 omslag
17	1975.	1 omslag
18	1976.	1 omslag
19	1977.	1 omslag
20	1978.	1 omslag
21	1979.	1 omslag
22	1980.	1 omslag
23	1981.	1 omslag
24	1982.	1 omslag
25	1983.	1 omslag
26	1984.	1 omslag
27	1985.	1 omslag
---	1986.	
28	1987.	1 omslag
29	1988.	1 omslag
30	1989.	1 omslag
31	1990.	

1 omslag

32 1991.

1 omslag

33 1992.

1 omslag

34 1993.

1 omslag

35 1994.

1 omslag

36 1995.

1 omslag

37 1996.

1 omslag

38 1997.

1 omslag

39 1998.

1 omslag

40 1999.

1 omslag

41 2000.

1 omslag

42 2001.

1 omslag

43 2002.

1 omslag

44 2003.

1 omslag

45 2004.

1 omslag

46 2005.

1 omslag

47 2006.

1 omslag

48	2007.	1 omslag
49	2008.	1 omslag
50	2009.	1 omslag

III. UITBETALING VAN VERGOEDINGEN

- 51 Dossier inzake de interpretatie en toepassing van verschillende artikelen van de wet van 14 april 1965 en van 12 juli 1976. 1967-1989.
1 omslag
- 52 Dossier inzake de modaliteiten voor de aflevering van obligaties van de aflosbare schuld van de Kas in de betaling van oorlogsschadevergoedingen. 1957-1974.
1 pak
- 53 - 55 DOSSIER INZAKE DE TOEKENNING VAN LENINGEN DOOR HET BELGISCH-CONGOLEES FONDS VOOR DELGING EN BEHEER MET HET OOG OP DE UITBETALING VAN FINANCIËLE VERGOEDINGEN VOOR SCHADE GELEDEN IN OVERGANG NAAR DE ONAFHANKELIJKHEID VAN CONGO EN DE AFLOSSING VAN DIE LENING*
- 53 Eerste deel. 1969-1990.
1 pak
- 54 Tweede deel. 1971-1993.
1 pak
- 55 Derde deel. 1954-1961.
1 pak
- 56 Dossier inzake de opvolging van verschillende dossiers inzake de schuld van de Kas ten aanzien van particulieren ingevolge schade aan hun goederen in de overgang naar de onafhankelijkheid van Congo. 1967- 1973.
1 omslag
- 57 Dossiers inzake de opvolging van geschillen met bedrijven en particulieren. 1987-1997.
1 pak